

CONCEPT UITVOERINGSPLAN ONTMOETEN IN AALSMEER 2024-2026

Inleiding

In Aalsmeer en Kudelstaart is veel aandacht en ruimte voor ontmoeting. 'Je goed voelen, welzijn en ontmoeten in je eigen wijk' is niet voor niets één van de tien ambities in de nota Sociaal Domein. De meeste acties die uit deze ambitie voorkomen, leest u in dit uitvoeringsplan. Allereerst geven wij kort weer wat er op dit moment op het vlak van sociale samenhang en ontmoeten in Aalsmeer gebeurt. Dat is best veel. Gelukkig gaat er veel goed op het vlak van ontmoeten. Er is een rijk sociaal, kerkelijk en verenigingsleven in Aalsmeer en er zijn veel plekken waar mensen elkaar opzoeken en ontmoeten. Deze kwaliteit van Aalsmeer en Kudelstaart behouden we graag. Wel vraagt behoud van kwaliteit om onderhoud. De gemeente richt zich extra op plekken waar wat meer nodig is. Met name enkele buurthuizen kunnen extra aandacht en ondersteuning gebruiken. Daar spitst dit plan zich op toe. Dat maakt dit plan tot een kort en concreet plan. U leest hier welke extra acties wij voor de looptijd van dit uitvoeringsplan uitvoeren en hoe wij werken aan een lange termijnperspectief.

Totstandkoming plan en participatie

Voor dit plan zijn veel partijen die betrokken zijn bij ontmoeten in Aalsmeer geraadpleegd. Ook enkele raadsleden hebben op verzoek meegedacht. Verder is de adviesraad sociaal domein (ASD) geconsulteerd. Dit alles heeft geleid tot het voorliggende korte termijn plan met de concrete acties die nodig zijn om ook voor de lange termijn het ontmoeten in de buurthuizen voor Aalsmeer te behouden.

1 Afbakening

In de nota Sociaal Domein wordt het belang van ontmoeten beschreven als één van de voorwaardes voor een gezond en sociaal leven. Ontmoeten raakt daardoor aan vele beleidsterreinen zoals: eenzaamheid, sport, cultuur, mantelzorg, jeugd en onderwijs, GGZ, toegankelijkheid en inclusie et cetera. Voor al deze onderwerpen zijn separate beleidsdocumenten en afspraken opgesteld. Zo raakt dit uitvoeringsplan aan sport en cultuur maar is ontmoeten al meegenomen in het lokaal sportakkoord met bijvoorbeeld beweegactiviteiten waarbij extra aandacht is voor ontmoeting. Er kan verwarring ontstaan tussen dit plan, de Participatievisie en het Uitvoeringsplan Diversiteit en Inclusie. Ze gaan immers allen over 'meedoen', maar verschillen ook van elkaar. In de Participatievisie zijn de mogelijkheden aangegeven voor bewoners en ondernemers om deel te nemen aan het gemeentelijk besluitvormingsproces. Het uitvoeringsplan Diversiteit en Inclusie gaat over meedoen zonder oordeel. Dit voorliggende uitvoeringsplan op Ontmoeten gaat over het versterken van de ontmoetingsmogelijkheden. Ontmoeten vindt plaats op veel verschillende plekken in de gemeente. We richten ons in dit plan op de ontmoetingsactiviteiten die door iedereen bezocht kunnen worden of waar door ieder aan deelgenomen kan worden.

2. Een overzicht: wie ontmoeten en waar ontmoeten?

In Aalsmeer zijn verschillende ontmoetingsplekken zonder winstoogmerk. Historisch gegroeid zijn er plekken van verenigingen en stichtingen zoals 't Middelpunt en buurthuis Hornmeer, of voorzieningen in zorgcentra zoals Irene, Voor Elkaar en Kloosterhof. Exploitatie Sportaccommodaties Aalsmeer (ESA) beheert de Oude Veiling, er zijn Lief en Leed straten en nog veel meer. Sommige voorzieningen ontvangen een jaarlijkse subsidie voor inloop of andere activiteiten. Zoals beschreven in het Raadsprogramma 2022-2026 en in de nota Sociaal Domein is het het uitgangspunt van de gemeente om deze voorzieningen in stand te houden. Naast deze voorzieningen zet de gemeente ook in op opbouwwerk (buurtverbinder) en versterken van de wijken door de subsidie voor welzijnswerk aan Participe (denk aan spreekuren voor Aalsmeeders met een Oost-Europese achtergrond) en de inzet van de gemeentelijke wijkregisseur.

Hieronder benoemen we de ontmoetingsplekken of initiatieven waarin de gemeente een bepaalde rol heeft. Ook benoemen we hoe de inzet van de gemeente op deze onderdelen de komende periode vorm krijgt. Uiteraard zijn er ook andere belangrijke ontmoetingsplekken zoals kerken (denk aan het Parochiehuys) en andere plekken met religieuze identiteit, sportverenigingen, winkels en horeca gelegenheden. Verder zijn er ontmoetingsplekken in de openbare ruimte, zoals de buitengyms bij Waterfront en bij Hornmeer en de Babbelbankjes.

Buurtinitiatieven en Lief en Leedstraten

Namens de gemeente beheert welzijnsorganisatie Participe een budget voor buurtinitiatieven die gericht zijn op ontmoeten. Denk daarbij aan initiatieven als een straat BBQ en Lief en Leedstraten. In een Lief & Leedstraat houden burens een oogje in het zeil en geven ze aandacht aan elkaar. Een inwoner die aanvrager is namens een straat ontvangt een klein budget. Daarmee kunnen buurtbewoners voor elkaar een attentie kopen bij voor- of tegenspoed. Dit is het zogenaamde Lief & Leedpotje. Het kan gebruikt worden gedurende een jaar om aandacht te besteden aan persoonlijk lief en leed in je straat. Denk daarbij aan een verwenpakketje voor de mantelzorger in de straat, een fruitmandje voor een zieke buurvrouw, een leuk kaartje bij een geboorte of een behaalde diploma. In Aalsmeer is in mei 2021 een pilot gestart met een paar straten. Inmiddels zijn er al meer dan 21 Lief & Leedstraten. Per Lief en Leed straat is 100 euro per jaar beschikbaar. Participe Amstelland stelt dit bedrag beschikbaar als onderdeel van hun integrale welzijnsopdracht. We continueren de pilot Lief en Leedstraten en brengen het budget voor buurtinitiatieven meer onder de aandacht.

Bewegen en ontmoeten

Bewegen in groepsverband stimuleert interactie en ontmoeting. Er is een breed aanbod vanuit de gemeente. Sinds kort is bijvoorbeeld in Kudelstaart een pilotproject gestart. Dit project biedt sport, beweeg- en spelactiviteiten, gericht op ontmoeten. Het aanbod is toegespitst op ouderen. De activiteiten vinden plaats op een goed bereikbare locatie. De diverse activiteiten starten met gezamenlijk koffie/thee moment. De pilot wordt uitgevoerd door Team Sportservice in samenwerking met verschillende partners in Kudelstaart. De doelen zijn:

- Wekelijks sport- en beweegaanbod onder begeleiding van ervaren trainers
- Gezamenlijk spelactiviteiten om het plezier en sociale interactie te bevorderen.
- Voorlichting en workshops over gezondheid, vitaliteit en valpreventie door professionals op het gebied van fysio en zorg
- Mogelijkheden voor sociale bijeenkomsten en informele gesprekken om de sociale cohesie te bevorderen en eenzaamheid te verminderen.

Als deze pilot succesvol blijkt, wordt deze mogelijk uitgebreid naar twee locaties in andere kernen van Aalsmeer. De pilot wordt gefinancierd uit de specifieke uitkering (SPUK) voortkomend uit het Gezond en Actief Leven Akkoord. (GALA). Tot 2027 is er dekking. Een vervolg hangt af van het rijksbeleid op dit onderwerp.

Jongeren

Jongeren kunnen in de gemeente Aalsmeer elkaar op verschillende plekken ontmoeten. Kinderen en jongeren ontmoeten elkaar onder andere op school, maar ook in de vele speeltuinen en bij de sport- en cultuurverenigingen. Ook zijn er op verschillende locaties Jongeren Ontmoetingsplekken (de zogenoemde JOP's). Daarnaast kunnen tieners en jongeren terecht bij het tiener- en jongerenwerk dat gro-up Buurtwerk namens gemeente Aalsmeer uitvoert. Het jongerenwerk vindt met name plaats op straat en op vindplaatsen, zoals de sportvereniging, op het water en online. Op de website Aalsmeeractief.nl staat een actueel overzicht van alle sportieve, culturele, creatieve en sociale activiteiten voor alle leeftijden in Aalsmeer en Kudelstaart. Voor groep 8 leerlingen zijn er 'Groep8 feesten'. Deze feesten zijn gekoppeld aan voorlichting op school over uitgaan en naar je eerste feest gaan. Voor tieners worden er NIX18 georganiseerd in samenwerking met de Oude Veiling, Yuverta, de Binding en gro-up Buurtwerk. Stichting de Binding speelt een belangrijke rol binnen de gemeente Aalsmeer. Zij organiseren sinds 1971 activiteitenkampen voor de jeugd en jongeren. Jongeren ontmoeten elkaar ook online. Het tiener- en jongerenwerk is daarom ook online aanwezig op de ontmoetingsplekken. Vanuit diverse bronnen komt naar voren dat het minder goed gaat met de mentale gezondheid van jongeren. Er wordt momenteel gewerkt aan een uitvoeringsplan Mentale gezondheid specifiek voor jongeren (12 – 16 jarigen).

Aanbod welzijnswerk voor diverse doelgroepen

Welzijnsorganisatie Participe voert veel activiteiten uit om ontmoeten te versterken. Zo ziet Participe kansen om in enkele buurthuizen een open inloop te organiseren met extra aandacht voor ouderen. Dit doen zij naast bestaande inlopen van andere maatschappelijke organisaties. Een andere specifieke

doelgroep zijn internationals. Dit is onderdeel van de bredere maatschappelijke opdracht van Participe om de sociale samenhang te bevorderen. Daarnaast heeft Ons Tweede Thuis diverse locaties met ontmoetingsplekken voor mensen met een beperking. Zoals de Ampersand winkel en er worden regelmatig activiteiten georganiseerd waar iedereen welkom is.

Eenzaamheid

Ontmoeten kan helpen om eenzaamheid te verminderen of te stoppen. We weten dat langdurige eenzaamheid kan leiden tot ernstige fysieke en mentale klachten. We vinden het daarom van belang om preventief mensen te stimuleren om in hun eigen buurt actief mee te doen, bijvoorbeeld samen sporten of samen eten. We versterken de communicatie en samenwerking rondom de Week van de ontmoeting (in navolging van het landelijke initiatief Week tegen eenzaamheid) om zo inwoners nog meer te stimuleren mee te doen aan activiteiten in de omgeving. Dit wordt eveneens gefinancierd uit de SPUK-GALA middelen.

Niet elke vorm van eenzaamheid is op te lossen met ontmoeting. Er is vaak meer nodig. We blijven daarom de enkele jaren geleden vastgestelde gemeentelijke beleidsagenda eenzaamheid volgen. We gaan door met het inzetten op psychosociale hulp: denk bijvoorbeeld aan het aanbod training Bouwstenen voor een GGZ-vriendelijke wijk. Dit biedt handvatten aan vrijwilligers en buurtbewoners om signalen van psychosociale problemen waaronder eenzaamheid te herkennen en zo nodig over te gaan tot doorverwijzing.

Participe dient op dit onderwerp een subsidieaanvraag in.

Inloopvoorzieningen bij zorgcentra

Er zijn voorzieningen in zorgcentra zoals Irene, Voor Elkaer en Kloosterhof. Deze organisaties ontvangen een subsidie van de gemeente Aalsmeer om de inloopvoorziening in stand te houden. Deze ontmoetingsruimtes zijn vooral bedoeld voor ouderen uit de omgeving. De inloopvoorzieningen worden voor het grootste deel bezocht door mensen die in aanleunwoningen wonen en meer kwetsbare inwoners uit de wijk. Het gaat om de mogelijkheid om binnen te lopen voor leuke activiteiten, een kop koffie of even samen een maaltijd eten. Het biedt tegelijkertijd een ondersteunend programma voor kwetsbare ouderen voor meer structuur in de dag. Vitale ouderen verwijzen zij door naar de wijkontmoetingspunten van Participe. Daarnaast zijn er nog ontmoetingsruimtes zonder subsidie, zoals Zorgcentrum Aalsmeer.

De Oude Veiling en de Bibliotheek

De Oude Veiling is sinds een aantal jaar in oude luister hersteld. Er is een breed aanbod aan activiteiten en is daarmee steeds meer de huiskamer van Aalsmeer. In De Oude Veiling bevindt zich ook de bibliotheek van Aalsmeer. Een bibliotheek is bij uitstek een plek waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. De bibliotheken vervullen steeds meer een dergelijke maatschappelijke rol binnen de samenleving. De bibliotheekvisie voor de gemeente Aalsmeer wordt in oktober 2024 voor besluitvorming aan de gemeenteraad aangeboden. In deze visie is de rol van de bibliotheek als ontmoetingslocatie nader uitgewerkt. Hierin is ook opgenomen dat Aalsmeer een proef gaat doen met een mobiele bibliotheek in Kudelstaart. De insteek is dat deze mobiele vestiging ook ontmoeting helpt bevorderen.

Buurthuizen

Er zijn in Aalsmeer diverse buurthuizen waar verschillende (ontmoetings-)activiteiten georganiseerd worden (zie hiervoor bijlage 1). Een greep uit de locaties: buurthuis Hornmeer en 't Middelpunt in Aalsmeer en dorps huis 't Podium in Kudelstaart. Dorps huis 't Podium wordt op een meer professionele basis gerund, is recent opgeknapt. En met een goed gevuld activiteitenprogramma laten we dat dorps huis hier verder buiten beschouwing. De buurthuizen Hornmeer en 't Middelpunt worden beheerd door alleen vrijwilligers en hebben we daarom hier uitgelicht. De druk op de vrijwilligers neemt toe en het is moeilijk om vrijwilligers te vinden en te behouden. Het eigendom van de meeste buurthuizen ligt niet bij de gemeente. Van Hornmeer is de gemeente juridisch eigenaar. In de buurthuizen worden allerlei activiteiten georganiseerd. Zo zijn er commerciële activiteiten (zoals danslessen, yogalessen) en

kostendekkende activiteiten zonder winstoogmerk (zoals laagdrempelige maaltijden en koffiedrinken). Sommige activiteiten worden gesubsidieerd door de gemeente.

Huidige situatie buurthuizen

Buurthuis Hornmeer en 't Middelpunt zijn twee plekken waar met veel enthousiasme en betrokkenheid laagdrempelig ontmoeten mogelijk gemaakt wordt. Kwetsbaarheden zijn bij beide buurthuizen de gebouwen en het vinden van voldoende vrijwilligers.

Dit uitvoeringsprogramma bevat de acties die de komende periode nodig zijn om buurthuizen te behouden als laagdrempelige plek voor ontmoeting in de wijk. Ook bevat het de belangrijkste voorwaarden waarlangs gezocht kan worden voor een plek in de wijk op de lange termijn. Diverse projecten en nieuwbouw bieden hier kansen voor.

3. Buurthuizen op de korte en lange termijn

3.1 Korte termijn: Hornmeer en 't Middelpunt behouden voor de wijk

Duidelijkheid over de status van de gebouwen

Door de beide besturen is zekerheid gevraagd over de status van de gebouwen. Helderheid hierover maakt het gemakkelijker om vrijwilligers te vinden en te programmeren. Daarom neemt de gemeente beide buurthuizen om niet over en maakt gebruik door de stichting en vereniging mogelijk met een gebruikersovereenkomst. Vrijwilligers blijven verantwoordelijk voor het dagdagelijks beheer en onderhoud. De gemeente houdt oog op veiligheid en het wind en water dicht houden van de twee buurthuizen. Deze oplossing biedt ruimte om de komende jaren scherpere te krijgen in scenario's voor de meer lange termijn. Behoud van de huidige locaties voor de lange termijn maakt daar onderdeel van uit. Hierover leest u meer in paragraaf 3.2

Versterken vrijwillige besturen en onderling leren bevorderen

Buurthuis Hornmeer kent een nieuw bestuur. Zij hebben veel baat gehad bij ondersteuning door ervaren vrijwilligers. Daarnaast is het vinden van vrijwilligers een uitdaging. Welzijnsorganisatie Participe ondersteunt bij het vinden van vrijwilligers en bevordert de samenwerking tussen de buurthuizen. Deze vorm van ondersteuning zetten we voort voor de buurthuizen die hier behoefte aan hebben.

3.2 Lange termijn: Behoud van buurthuizen voor de wijk, goed verspreid door Aalsmeer

We verwachten door bovenstaande maatregelen structuur voor de komende jaren te bieden. Hierdoor ontstaat de ruimte om een waardevolle plek te kunnen zijn voor laagdrempelige inloop en ontmoeting.

Opdracht: ontwikkeling van een lange termijn perspectief op ontmoeten

In tussentijd werken wij aan een lange termijn perspectief voor ontmoeten in de wijk. Daarbij benutten we de kansen voor multifunctioneel maatschappelijk vastgoed in projecten als de Oosteinder-driehoek en de nieuwbouw van het zwembad 'De Waterlelie'. Om deze kansen goed in het vizier te houden, werken we de komende jaren aan een helder lange termijn perspectief met de volgende aandachtspunten.

Ontmoeten vindt plaats:

- op een centrale en goed bereikbare locatie (multimodaal, dus OV, fiets, wandelen en auto)

- in een inclusief en rolstoel toegankelijk gebouw:
- in een gebouw dat ook financieel laagdrempelige ontmoeting mogelijk maakt, de kostprijs voor koffie, eten en activiteiten mag geen drempels opwerpen.
- een plek die zo in te richten is dat er meerdere activiteiten voor verschillende doelgroepen (jongen en ouderen) plaats kunnen vinden.

Verder is van belang bij deze opdracht om mogelijkheden van multifunctionele accommodaties te verkennen en de normen voor ontmoeten uit het voorzieningen onderzoek Aalsmeer 2023 als uitgangspunt te nemen.

Evaluatie

De raad wordt in 2025 geïnformeerd over de voortgang van het hierboven genoemde lange termijnperspectief. Uiterlijk medio 2026 wordt dit lange termijnperspectief opgeleverd.

Financiën

Dit uitvoeringsplan loopt tot 2026 en vraagt om een financiële inzet. Deze inzet kan worden gedekt vanuit de SPUK-GALA middelen die Aalsmeer van het Rijk heeft ontvangen. Het biedt daarmee tevens een invulling en concretisering van deze SPUK-GALA middelen. In de planning en reguliere P&C cyclus nemen we de besteding van deze middelen op.

Bijlage I

Buurthuis Hornmeer

Het buurthuis Hornmeer zit in de oude voetbalkantine van VVA aan De Dreef 1. Het buurthuis is aanvankelijk per 1 augustus 2017 in recht van opstal uitgegeven aan Stichting Buurthuis Hornmeer. Het opstalrecht is vervolgens niet in het Kadaster ingeschreven. Het gevolg hiervan is dat de gemeente door natrekking nog steeds volledig eigenaar van het pand is. Het wordt beheerd en geëxploiteerd door stichting Buurthuis Hornmeer. Het pand is gedateerd en heeft door achterstallig onderhoud geen aantrekkelijke uitstraling. De locatie heeft wel potentie nu het park er om heen opgeknapt is. Het geheel wordt bestuurd en gerund door louter vrijwilligers. Medio 2022 zijn er, door medewerking van de buurtverbinder van Participe, nieuwe vrijwilligers gevonden die het buurthuis een nieuw leven hebben ingeblazen. Momenteel wordt er ook gewerkt aan een nieuw projectplan voor de komende jaren onder leiding van de Sesam Academie.

Buurthuis Hornmeer heeft voor 2024 een activiteitenbudget aangevraagd en toegekend gekregen. Hulp vanuit de gemeente is gewenst om ruimte in de lokale krant voor werving vrijwilligers, ondersteuning in promotie en om behoefte van de buurt te onderzoeken.

Buurthuis 't Middelpunt

Het buurthuis 't Middelpunt zit sinds 1973 in een eigen accommodatie aan de Wilhelminastraat 55. De grond is eigendom van de gemeente Aalsmeer en in erfpacht uitgegeven aan buurtvereniging Oostend. Het gebouw wordt beheerd en onderhouden door het bestuur van buurtvereniging Oostend. Het pand heeft een gedateerde uitstraling. Buurtvereniging Oostend heeft aangegeven per september 2025 te stoppen. Dat houdt in dat de activiteiten die nu plaats vinden in buurtcentrum 't Middelpunt dan ook ophouden te bestaan. Intussen staan nieuwe vrijwilligers klaar om de bestuursfuncties over te nemen. Zij doen dat op voorwaarde dat de genoemde duidelijkheid over toekomst van het pand geboden is. De onder 3.1 en 3.2 beschreven acties bieden een eerste concreet perspectief en handvatten om samen met het bestuur naar de langere termijn te kijken.

Dorpshuis 't Podium Kudelstaart

Dorpshuis 't Podium in Kudelstaart is al jarenlang een dorpshuis waar vele activiteiten wekelijks plaatsvinden. Niet alleen plaatselijke verenigingen hebben daar hun thuisbasis, maar ook zijn de verschillende zalen en het Grand Café een uitstekende locatie voor feesten, partijen, vergaderingen en conferenties. Naast de grote zaal met podium en het Grand Café met moderne bar heeft het dorpshuis de beschikking over nog twee kleinere vergaderruimten en nog een biljartzaal.

De stichtingskosten zijn opgebracht door de Kudelstaartse bevolking met financiële steun van de Gemeente. Het is ondergebracht in een stichting die uiteraard is ingeschreven in het stichtingenregister van de kamer van koophandel en fabrieken. Samenstelling van het bestuur is vastgelegd in de statuten evenals de doelstellingen en kaders. In 2007 werd gestart met ingrijpende verbouwingen. Bestuur wil het dorpshuis een modern interieur geven, een uitstraling die past bij deze tijd.